

HARIDUSE RAHVAKOMISSARIAADI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Hariduse Rahvakomissariaat (Tõnismägi 11). Tel. 453-49.

Nr. 6.

5. veebruaril 1941.

Nr. 6.

Punaarmee päeva tähistamine.

AMETLIK OSA.

Rahvahariduse osakondadele, ametiühingute komiteedele, koolide ja poliitharidustöö inspektoritele, õppeasutistele, rahvamajadele, ametiühingute klubidele ja rahvaraamatukogudele — Punaarmee päeva tähistamise asjas.

23. veebruaril pühitsevad kõik Nõukogude Liidu rahvad võitmatu ja alati valvsa Töölise-Talupoegade Punaarmee päeva.

Seltsimees Lenini dekreediga 28. jaanuarist 1918. a. moodustati Töölise-Talupoegade Punaarmee. Esmakordselt Narva ja Pihkva all astus ta vastu lääne imperialistide hambuni relvastatud jõududele ja sangarlikes võitlusis pani seisma nende edasitungi Peterburile. See vastuhaku päev imperialistidele — 23. veebruar — sai noore Punaarmee lahinguliseks sünnipäevaks.

Esmakordselt koos kõigi teiste Nõukogude Liidu rahvastega võimaldub Nõukogude eesti töötaval rahval tähistada kõigi rahvaste töötajate huvisid kaitsva võimsa Punaarmee suurt pidupäeva.

Selle päeva tähtsamaid poliitilisi ülesandeid on lähendada rahvast Punaarmeele ja Punalaevastikule vastastikuste sõprussidemete süvendamiseks, näidata Punaarmee printsiipiaalset erinevust kapitalistlikest sõjavägedest, eriti rõhutades Punaarmeed kui rahvaste vabastajat ja tema internatsionaalset iseloomu, ning seoses sellega tutvustada laiu rahvamasse praeguse rahvusvahelise olukorraga ja NSVL rahupoliitika, mida tagab riigikaitse võimsus.

Õppeasutistes, rahvamajades, klubides, punastes nurkades, rahvaraamatukogudes, mitmesugustes õpiringides jne. on tarvis aegsasti võtta tegevuskavva tähtpäeva puhul teostamiseks tulevad üritused ja asuda viivitamatult nende ettevalmistamisele ja läbiviimisele.

Eriti tähtis on korraldada õieti ja plaanikindlalt ettevalmistustöid. Sellel alal tuleb silmas pidada järgmist:

1. Rahvahariduse osakondadel tuleb astuda kontakti vastava maakonna või linna EK(b)Partei Komiteega Punaarmee aastapäeva tähistamise läbiviimiseks, arendada seejuures tihedat koostööd Punaarmee, Ametiühingutega, ELKNÜ-ga, Osoviahimiga, Kehakultuuri ja Spordi Komiteega ja Punase Risti organisatsioonidega.

2. Kohtadel tuleb moodustada Punaarmee päeva tähistamiseks korraldatavate ürituste ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks komisjonid kaitistes ja asutistes, koolides, rahvamajades, klubides jne.

3. Nii rahvahariduse osakondadel kui ka õppeasutiste, rahvamajade jne. pidustuste organiseerimise komisjonidel tuleb koostada kalendriline tegevuskava, milles näha ette nii Punaarmee aastapäevale pühendatud üritusi kui ka enne seda olevate riigikaitsete tähtpäevade, eriti Piirivägede aastapäeva tähistamist.

Nendest tähtpäevadest on tarvis silmas pidada järgmist:

12. veebruar — 1938. a. sms Stalini vastus propagandist sms Ivanovi kirjale sotsialismi võidust ühel maal.

14. veebruar — 1918. a. avaldati RKN dekreet T.-T.-Mere-Sõjalaevastiku asutamise kohta.

16. veebruar — Piirivägede 20. aastapäev.

18. veebruar — 1937. a. G. K. Ordžonikidze surmapäev.

4. Punaarmee aastapäeva, Piirivägede aastapäeva ja teiste eespool loetletud tähtpäevade puhul korraldatavatel loengutel ja teistel esinemistel tuleb silmas pidada alljärgnevaid teemasid:

Välispoliitiline olukord ja N.-Liidu rahupoliitika.

II Imperialistlik sõda ja N.-Liit.

Kapitalistlikust ümbruskonnast tingitud riigikaitse vajadus.

NSVL välispoliitika on rahupoliitika.

ÜK(b)P — Punaarmee juht ja organisaator.

Punaarmee loomine.

Punaarmee kodusõjas hävitab välismaise interventsiooni ja purustab kontr-revolutsiooni.

Punaarmee ja Meresõjalaevastiku lahinguline ja poliitiline võimsus.

Punaarmee ja Meresõjalaevastik valvel NSVL piiridel.

Piiriväed valvel NSVL piiridel.

Sotsialistliku isamaa kaitsmine on NSVL iga kodaniku kohus.

Revolutsiooniline valvelolek ja sõjasaladuste hoidmine.

Komsomol ja Punaarmee.

Ametiühingud ja Punaarmee.

Osoviahim — massiline riigikaitse organisatsioon.

Kehakultuur sõjalise väljaõppe lahutamatu osana.

Koolinoored ja Punaarmee.

Teemade hõlpsamaks käsitlemiseks antakse välja lektoritele valmis teesid. Teemade valikul tuleb arvestada, kas ettekanne on mõeldud täiskasvanuile või noortele, samuti tuleb mõlemaile sobiva teema juhul valida vastav käsitus.

5. Tuleb korraldada õppeasutiste, rahvamajade, ringide jne. aktiivi, eriti aga kõnelejate ettevalmistamist. Selleks rahvahariduse osakondadel tuleb kas näha ette ise vastavaid instrueerimiskoosolekuid või soetada võimalused aktiivi osavõtuks partei poolt korraldatavatest ettevalmistus-koosolekuist.

Tuleb varustada aktiivi ja teha laiadele massidele kättesaadavaks riigikaitsetelise küsimusi ja eriti Punaarmeed ja tema sangarlike juhte käsitlev kirjandus. Uhtlasi tuleb propageerida eelnimetatud kirjanduse lugemist.

Soovitav on lugeda ja kasutada kõnede ja loengute koostamiseks Punaarmee päeva puhul RK poolt väljaantavaid järgmisi teeseid:

1. J. V. Stalin „Punaarmee kolmest iseärasusest“.

2. „Sms Ivanovi kiri ja sms Stalini vastus“.

3. K. E. Vorosilov „Stalin ja Punaarmee“.

4. K. E. Vorosilov „Üldisest sõjaväeteenistuse kohustuse seadusest“.
5. K. E. Vorosilov „Kõne ÜK(b)P XVIII kongressil“.
6. „Töölise-Talupoegade Punaarmee sõjaväeline vande-töötus“.
7. S. Budjonnoi — „Sõdur-kodanik“.

Seni ilmunud raamatutest tuleb soovitada eriti ÜK(b)P Ajaloo Lühikursust (III, VII ja VIII peatükk), M. J. Kalinini „23 aastat Nõukogude võimu“, V. M. Molotovi „Nõukogude Liidu välispoliitika“, Jaroslavski „Lenin“ ja „Sergei Mironovitš Kirov“.

Ajakirjadest on soovitatav kasutada Osoviahimi ajakirja „Võitluseks valmis“. Peale selle tuleb silmas pidada Punaarmee päeva eel ja puhul ajalehtedes avaldatavaid kirjutusi ja muid materjale, eriti sel korral, kui eelnimetatud väljaanded ei ole saanud veel kättesaadavaks.

6. Kunstiliste ettekannete (kirjanduslike katkete, deklamatsioonide, laulu- ja muusikaettekannete) võimaldamiseks Punaarmee tähtpäeval tuleb kunstilise isetegevuse ringidel asuda varakult kavakindlale ettevalmistustööle. Repertuaari koostamiseks võib Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmajalt Tallinnas saada konsultatsiooni.

Punaarmee päeva tähistamiseks tuleb:

1. Kogu veebruarikuu jooksul nii enne kui ka pärast 23. veebruari, eriti aga Piirivägede aastapäeval ja teistel eespooltoodud tähtpäeval:

- a) korraldada igas käitises ja asutises, õppeasutises (ka igas õpilasorganisatsioon), rahvamajas, klubis, õpiringis jne. (koos ametiühingute ja teiste org.) loenguid, töökoosolekuid ja ühiseid raadiokuulamisi eespooltoodud teemadel;
- b) piirivägede asukohtades nende aastapäeval korraldada ühiseid pidulikke koosolekuid päevakohaste kõnedega ja meelelahutustega;
- c) korraldada suuspäevi, suusatamise kursusi-, retki ja võistlusi (OVTK ja VTK normide alusel) ning laskevõistlusi;
- d) riigikaitse vajadust selgitades tõmmata võimalikult suurem arv õpilasi ja noori NVL (noor Vorosilovi laskur), VL (Vorosilovi laskur) I astme ja OVÖGK (ole valmis õhu- ja gaasikaitseks) märgi katsete ettevalmistamisele ja sooritamisele (võimalikult enne Punaarmee päeva);
- e) hoogsalt alustada ja arendada ettevalmistust pioneeride ja õpilaste kolmandaks üleliiduliseks sõjalis-kehakultuuriliseks võistluseks, põimides sellesse töösse selgitavaid ettekandeid riigikaitsest, kehakultuurist, kui sõjalise väljaõppe lahutamatu osast, Punaarmeest jne.;
- f) hoogsalt propageerida ja tõmmata kaasa komsomole ja õpilasi komsomoli Punaarmee 23. aastapäeva nimelise crossi ja sellega seoses olevate ürituste (massiliste kehakultuuriõhtute, jää-karnevalide, eri-kinoseansside jne.) läbi viimiseks.

2. Viimasel nädalal enne tähtpäeva:

- a) võimaldada Punaarmeel tutvuda eesti töötava rahva töö ja kultuurieluga, kutsudes punaarmelasi külla rahvamajadesse, õppeasutistesse, klubidesse jne., ekskursioonidele käitistesse, muuseumidesse ja näitustele jne.;
- b) korraldada võimaluse korral ekskursioone Punaarmeesse, Meresõjalaevastikku, Piirivägedesse ja Punaarmee majadesse.
- c) korraldada võimaluse korral Punaarmee sangarite vesthusi rahvamajades ja õppeasutistes;
- d) korraldada Revolutsiooni muuseumi ja Punaarmee aastapäeva puhul korraldatavate erinäituste külastamist;
- e) korraldada ennekutseaegsetele loenguid Punaarmeest üldse ja üldisest sõjaväeteenistuse kohustuse seadusest;

- f) anda välja seinalehtede erinumbrid;
- g) pöörata erilist tähelepanu sõjalis-kehakultuuriliste massürituste läbiviimisele, NVL, VL ja OVÖGK märgikatsete sooritamisele ja võistluste korraldamisele varem ettevalmistatud aladel;
- h) aidata kaasa Osoaviahimi poolt ümber ENSV korraldatava teatesuusatamisele, eriti enne-kutseaegsete kaasatõmbamisega;
- i) korraldada õpilastele ja noortele kinokeskuse poolt Punaarmee päeva puhul demonstreeritavate filmide tasuta vaatamist.

3. 23. veebruaril või eelpäeval:

- a) õppeasutistes (eelpäeval) pühendada kas hommikune koosviibimine või viimane õppetund Punaarmee aastapäevale, selgitades riigikaitse tähtsust, Punaarmee sünni ja Punaarmee võimsust;
- b) õppeasutistes korraldada sõjalis-kehakultuurilised peod eelpäeva õhtul või 23. veebruaril, üldjoontes alljärgneva kava kohaselt:

Pidulik osa (40—50 min.) — avasõna, kõne ja riigikaitseliste ja kehakultuuriliste märkide ja auhindade välja andmine.

Ettekannete osa — kehakultuurilised ettekanded (ka makett-relvadega).

Võistluste osa — sõjalise iseloomuga võistlused (kiiruse peale püssi luku koostvõtmine ja kokkupanemine jne.).

Massiline osa — massmängud, tantsud, laul.

Pidustuste kogu kestvus 3—3,5 tundi.

- c) rahvamajades, klubides jne. korraldada pidulik rahvakoosolek päevakohaste ettekannetega. Kavast ette näha kõned, võistlustel võidetud sõjalis-kehakultuuriliste märkide ja auhindade kätteandmine ning eriosana kunstilis-etevuslikud ettekanded ühes rahvapeoga.

M ä r g e: Olukorrast tingituna võib korraldada pidulik töötava rahva koosolek koos kooliga, jättes ära eraldi peo koolis.

Kõik ettevõtted rahvamajades ja klubides, ühenduses Punaarmee päevaga kantagu varemsaadetud juhiste kohaselt rahvamaja päevikusse, ning esitatagu aruanne kohalikule poliitharidustöö inspektorile kõigi ettevõtete kohta kohe pidustuste järele.

Tallinn, 5. veebruaril 1941. a.

Nigol Andresen
Hariduse Rahvakomissar.

H. Arbon
Ametiühingute Kesknõukogu Esimees.